

erkjender imidlertid, at den sidstnævnte Ulempe i temmelig høi Grad modvirkes ved, at Staten statuerer en Indløsningsperiode; men skulde Resultatet blive, at man vilde afløse Indskrænkningerne uden derfor at faae noget Wederlag, forekommer det mig rigtignok, at Rigsdagen maatte have megen Betænkelighed ved at gaae ind derpaa, og jeg troer, at man maatte overveie, om det dog ikke i saa Tilfælde vilde være rettere at lade den hele Foranstaltning foregaae langt mere stikvis. Der er ingen Tvivl om, at der kunde ansøres forskjellige Grunde for, at man ikke, saaledes som i Lovudkastet er foreslaaet, paa een gang uedlagde hele Fæstningslinien fra Kallebodstrand til Citadellet; man kunde godt lade det stee esterhaanden. Der er Partier af Bølden, udenfor hvilke de vigtigste Eiendomme, som findes, tilhøre Staten, og med dem kunde man begynde, hvorved man sikrede sig mod de oeconomiske Vanffeligheder, men jeg tvivler meget om, at dette vilde være i de omhandlede Grundeieres sande Interesse. Jeg erkjender, at det Forslag, her foreligger, er langt bedre end det, der tidligere har foreligget, idet det hder Grundeierne en Fordeel, men denne er dog vistnok ubetydelig i Forhold til den, som i det Hele taget vil tilflyde dem ved Fæstningsværkernes Nedlæggelse, og jeg troer tillige, at de, som af den ærede Krigsminister anført, desuden vilde faae en ganske betydelig indirecte Fordeel ved de Gadeanlæg og andre Anlæg, der vilde blive foretagne, saaledes, at dette vil være istand til at opveie den Afgift, de bør hde. — Dette være sagt i Almindelighed med Hensyn til det omhandlede Punkt; men det maa være mig tilladt at tilføie nogle Bemærkninger angaaende Lovens øvrige Bestemmelser. Det er faldet i min Lod i flere Aar paa Statens Vegne at forestaae et Foretagende, som har haft en lignende Tendents, nemlig ved Afhændelse af Grunde at staffe Statskassen en Indtægt paa en hensigtsmæssig Maade, og jeg er ved denne Leilighed kommen til at gjøre nogle Erfaringer, som maaskee kunde komme til Nytte ved denne Leilighed. Jeg skal da først tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at dette Lovforslag i mine Dine er meget liberalt mod Kjøbenhavns Commune,

hvad jeg finder fuldkommen rigtigt; det er i sin Orden, at man søger at drage Communen ind i denne Sags Ordning, og at man ved denne Leilighed i det Hele taget viser sig liberal imod den, men jeg troer, det vilde være hensigtsmæssigt, om man fik nogle visse Spørgsmaal afgjorte, inden Loven blev endelig vedtagen, da der ellers sikkert vil beredes Regjeringen betydelige Vanffeligheder, netop i dens Forhold til Communen. Jeg skal saaledes gjøre opmærksom paa, at det ved et Foretagende som dette er af største Betydning, at der bliver truffet Aftale om visse Spørgsmaal, navnlig vedrørende Afledningen, Bygning af Kloaker, Brolægning af de nye Gader, Belysningen af dem og andre saadanne communale Indretninger. Jeg troer, det er overmaade nødvendigt, at det iforveien bliver fastslaaet, hvem der skal udføre disse Arbejder, og paa hvis Regning de skulle udføres; thi ellers vil Følgen blive, at der bliver kastet en meget betydelig Udgift over paa Statskassen, som den sikkert ikke bør bære alene. — Jeg skal endvidere tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det vistnok kan være en meget rigtig Tanke, at Regjeringen søger at træffe en Overenskomst med Communen om Overtagelse til Udparcellering af visse større Grunde, men efter min Erfaring har Communen hidtil ikke været meget tilbøielig til at overtage Sigt, og det med Grund; thi den har ved saadanne Foretagender omtrent de samme Vanffeligheder, som Staten. Det er vanffeligt for en Regjeringsautoritet, enten den er communal eller ministeriel, at bestemme, hvorledes et saadant Foretagende hensigtsmæssigt skal drives, og jeg vil derfor tillade mig at henstille, om ikke en anden Tanke er nok saa nærliggende, nemlig at man søgte at overdrage saadanne større Stykker til Private, enten enkelte Mænd eller helst Selskaber, idet det nemlig derved først vilde blive muligt at tilveiebringe den rette Indsigt og at faae det Liv i det Slags Foretagender, som er nødvendigt for, at de ret skulle blive til Gavn. Et privat Selskab finder ganske andre Maader end en Regjeringsautoritet, hvorpaa det kan udparcellere, fordele, anlægge Gader osv.; det træffer ganske anderledes, hvad der er den egentlige Trang hos Publicum, og naar man kunde finde Entrepreneurer af denne